

verkeerseducatieve Route voor fietsers in Sint-Andries

verkeersvaardigheden inoefenen

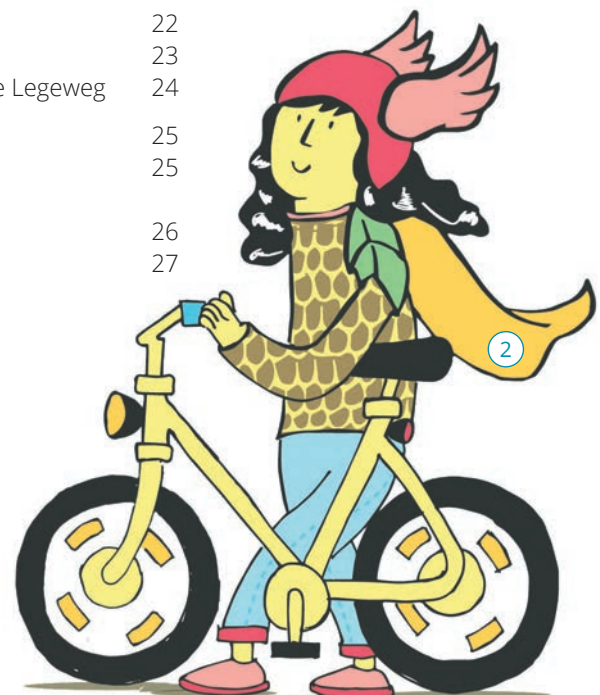
INHOUD

Inleiding	4
1 Met de groep op stap	6
2 Betrokkenen bij de VERO	7
3 Algemene oefeningen en tips	8
4 Didactische aanpak	10
5 Info over deze VERO voor fietsers	12

HET PARCOURS STAP VOOR STAP

DEEL A | Van de bibliotheek tot basisschool Sint-Lodewijkscollege in de Zandstraat

1	Parking bibliotheek – A. Serreynstraat	13
	1.1 Plaats van de fietser op de openbare weg	13
	1.2 Rechts afslaan komende van de parking bibliotheek	14
2	Verkeerslichten A. Serrynstraat – Gistelse Steenweg (N 367)	15
	2.1 Voorsorteren gebruikmakend van een fietsopstelvak, lichten en links afslaan	15
	2.2 Opgelet voor in- en uitstappende reizigers aan bushaltes	16
	2.3 Opgelet voor overstekende voetgangers op het zebrapad	17
3	Kruispunt Gistelse Steenweg – R. Van Vlaanderenstraat – J. Britostraat	18
	3.1 Een drukke verkeersweg oversteken	18
	3.2. Voorbij geparkeerde auto's fietsen	19
4	Het tweerichtingsfietspad langs de Zandstraat en naast de ventweg bij de N31	20
	4.1 T-kruispunt J. Britostraat – Zandstraat: oversteken en rechts afslaan	20
	4.2 Links afslaan op fietspad naar ventweg	21
5	Rotonde met fietspaden Expresweg N31 t.h.v. de Legeweg	22
	5.1 Op het fietspad buiten de rotonde rijden	22
	5.2 Een tabel met dienstregeling bussen kunnen raadplegen	23
	5.3 Voorrang aan rechts geven aan een zijstraat rechts van de Legeweg	24
6	Legeweg-Noordveldstraat	25
	6.1 Rechts afslaan in de Noordveldstraat	25
	6.2 Kruispunt Noordveldstraat – Zandstraat: links afslaan – voorrang aan rechts	26
	6.3 Bevelen opvolgen van een gemachtigd persoon	27

INHOUD

DEEL B | Van basisschool Sint-Lodewijkcollege Zandstraat tot eindpunt

7	Uiteinde Zandstraat t.h.v. de Gistelse Steenweg	28
7.1	Een drukke weg oversteken (herhaling 3.1)	28
7.2	Verkeersbord fietsopstelvak	29
8	De Torhoutse Steenweg met tweerichtingsfietspad tot de Sint-Baafsstraat	30
8.1	Overgang van enkele rijrichting naar tweerichtingsfietspad Torhoutse steenweg	30
9	De Sint-Baafstraat tot aan Diksmuidse Heerweg	31
9.1	Voorbij geparkeerde auto's fietsen (herhaling 3.2)	31
9.2	Voorrang geven aan rechts t.h.v. zijstraat Hertogenstraat (herhaling 5.3)	31
9.3	Links afslaan in de Diksmuidse Heerweg	32
10	De Diksmuidse Heerweg tot aan de fietserstunnel	33
10.1	Kruispunt oversteken met voorrang aan rechts	33
10.2	Een fietsoversteekplaats nemen en fietstunnel inrijden	34
11	De Diksmuidse Heerweg van fiets- en voetgangerstunnel naar rotonde Doornstraat	35
11.1	Een fietsoversteekplaats nemen (herhaling 10.2)	35
11.2	Voorrang aan rechts geven (herhaling 5.3)	35
11.3	Op een rotonde zonder fietspad rijden	35
12	Doornstraat tot bushalte t.h.v. ingang sportcomplex De Watertoren	37
12.1	Dienstregeling bussen kunnen raadplegen (herhaling 5.2)	37
12.2	Voorrangsregels indien de bus zijn halteplaats verlaat	37
13	Sportterreinen De Watertoren tot Leopold III-laan	38
14	Leopold III-laan tot verkeerslichten Gistelse Steenweg	39
14.1	Fietsopstelvak bij verkeerslichten + aandacht voor Dode Hoek	39
15	Gistelse Steenweg oversteken aan verkeerslichten en terug naar startplaats rijden	40
15.1	Links afslaan naar parking	40
15.2	Je fiets correct stallen en afsluiten	40

6	Verkeersbordenfiche	41
7	Wat betekent...	43
	Colofon	44

INLEIDING

In maart 2017 werd in **het Tienpuntenactieplan Veilige Schoolomgevingen van stad Brugge** de ontwikkeling van jaarlijks één nieuwe verkeerseducatieve route voor fietsers in een Brugse deelgemeente voorzien. Na Assebroek in het schooljaar 2017-2018 is **Sint-Andries** nu aan de beurt. Zo'n **VE**keerseducatieve **RO**ute of **VERO** is een vast uitgestippelde route in een gemeente langs verkeerssituaties die leerrijk zijn voor kinderen. Je kan een **VERO** te voet of met de fiets (dit is hier het geval) afleggen.

Samen de straat opgaan, houdt een leerproces in. Je leert over het verkeer, de verkeersborden en -regels, je eigen houding op straat en over de mate waarin weggebruikers met elkaar rekening houden.

De route zelf werd door een werkgroep met schooldirecties, lokale politie, stad Brugge en vzw Mobiel21 uitgestippeld na een online bevraging van de leerlingen uit de derde graad basisonderwijs van alle betrokken scholen en met medewerking van de Vlaamse Stichting Verkeerskunde.

Doelstellingen van een verkeerseducatieve route:

- Kinderen kunnen als voetganger en fietser veilig deelnemen aan het verkeer.
- Kinderen maken al doende kennis met het verkeersreglement (de basisverkeersborden en -regels).
- Kinderen kunnen anticiperen op het gedrag van andere weggebruikers.
- Kinderen raken vertrouwd met diverse verkeerssituaties in de ruime buurt en op weg naar school.

Voordelen van deze verkeerseducatieve route voor fietsers in Brugge:

- Het is een realistische en bewegwijzerde route in de schoolomgeving met begeleidende info voor verkeers- en mobiliteitseducatie in de praktijk.
- Kinderen kunnen hun vaardigheden als fietser regelmatig oefenen.
- Je kan de route geheel of gedeeltelijk afleggen. De route bestaat uit 2 grote delen met het Sint-Lodewijks-college in de Zandstraat als midden.
- Je legt de route op je eigen tempo af.
- Als je (groot)ouders erover informeert, dan kunnen ook zij zelf met hun (klein)kinderen gaan oefenen.

Deze handleiding beschrijft een VERO met de fiets. Het is een **leidraad vooral bedoeld voor leerkrachten** die kinderen in de praktijk vertrouwd willen maken met het dagelijks verkeer. Ook ouders en begeleiders kunnen die eventueel via <https://www.brugge.be/verkeerseducatieve-route> online raadplegen.

De handleiding bestaat uit:

- een inleiding
- een kaart met de route
- fiches met telkens:
 - een korte situatieschets
 - informatie bij de situatie, een verkeersbord of -regel
 - een of meer oefeningen die je ter plekke kan doen
 - foto's bij de route
- een fiche met verkeersborden en hun betekenis
- een verklarende lijst met verkeerstermen.

Als je de route aflegt in de volgorde zoals beschreven in de tekst, dan volgen de foto's elkaar op. De foto's kan je ter voorbereiding of nabespreking van de oefeningen gebruiken in de klas. Daarvoor is ook een powerpoint online beschikbaar eveneens via <https://www.brugge.be/verkeerseducatieve-route>

Veel fietsplezier!

1 MET DE GROEP OP STAP

Kinderen maken veel verplaatsingen in groep. Ook de VERO zullen ze aanvankelijk in groepjes (best max. 12 leerlingen) afleggen.

Enkele tips om met leerlingen in groep te fietsen:

- Verwittig steeds tijdig de ouders dat de fietsen in orde moeten zijn: laat vooral de remmen, bandenspanning, hoogte van het zadel en loszittende onderdelen (kabels) controleren. Een korte controle door de leerlingen een rondje op de speelplaats te laten rijden is een minimum om na te gaan of elke leerling zijn/haar fiets voldoende onder controle heeft.
- Om als groep goed zichtbaar te zijn vanop een afstand, zijn fluohesjes een must. De begeleiders dragen beter een hesje in een andere kleur om zo goed het begin en einde van de groep te zien. Ook dragen zij een armband met wegkapitein en een C3 bordje zodat ze het verkeer kunnen stilleggen bij het oversteken met een groep fietsers.
- De begeleiders spreken best vooraf met de leerlingen een duidelijk teken af wanneer moet worden gestopt (fluitsignaal, ..)
- Bezorg aan vrijwilligers (ouders of grootouders) best voor het vertrek het telefoonnummer van de school en verwittig de directie van je vertrek.
- Als groep blijf je bij elkaar, ook bij pech.

2 BETROKKENEN BIJ DE VERO

Leerkrachten en (groot)ouders

Zij zijn de belangrijkste verkeersopvoeders. Dankzij de VERO kunnen zij samen met de kinderen verkeerssituaties nog beter onder de knie krijgen. Ouders of grootouders kunnen ook begeleiden bij het voorbereiden op een fietsproef.

Stad Brugge en de Lokale Politie.

Stad Brugge heeft de route in Sint-Andries bewegwijzerd. Je vindt de route ook volledig beschreven in deze handleiding. De borden kunnen ook interessant zijn voor buurtbewoners en passanten. Ze wijzen erop dat er kinderen in de buurt kunnen fietsen en dat men dus best extra voorzichtig is.

Ook werd een groot infopaneel geplaatst aan het startpunt van de route bij de parking van de bibliotheek.

3 ALGEMENE OEFENINGEN EN TIPS

Voetgangers en fietsers

- Elk stukje van de openbare weg (voetpad, gelijkgrondse berm, fietspad, zebrapad, verkeersplateau, ...) goed bekijken en leren benoemen.
- Op verschillende plaatsen bespreken waar je moet stappen of fietsen.
- Leren stoppen vooraleer over te steken! Nooit zomaar de straat over fietsen.
- Nooit oversteken in een bocht! Verder stappen of fietsen tot waar je een goed zicht hebt en waar je zelf beter gezien wordt.
- Uitzonderlijk kan het gebeuren dat een kind hulp moet vragen om over te steken. Leer de kinderen daarom hoe ze hulp kunnen vragen. Vooral bij de jongste kinderen kan je een vast zinnetje inoefenen dat ze dan kunnen gebruiken, zoals "Mevrouw, wilt u me helpen oversteken a.u.b.?"
- Een kruispunt steek je steeds recht over.

Fietsers

- Je fietst steeds op het fietspad of rechts op de rijbaan als er geen fietspaden zijn.
- Je durft je plaats innemen: houd ongeveer 1 meter afstand ten opzichte van de rand van de weg of geparkeerde auto's.
- Kinderen tot 9 jaar mogen met een kinderfiets (wieldiameter tot 50 centimeter) op het voetpad rijden als ze voetgangers niet in gevaar brengen.

(Cf Wegcode artikel 9.1.2.)

Fietsers van minder dan 9 jaar mogen in alle omstandigheden de trottoirs en verhoogde bermen volgen, voor zover hun fiets uitgerust is met wielen met een diameter van ten hoogste 500 mm, banden niet inbegrepen en op voorwaarde dat zij de andere weggebruikers niet in gevaar brengen. Met andere woorden tot en met 8 jaar.

De wettelijke uitrusting van de fiets

Elk jaar in oktober en november kunnen scholen beroep doen op de preventiedienst en lokale politie Brugge voor een fietscontrole op school.

Op de volgende pagina vind je de nodige info om zelf samen met de leerlingen de fietsen na te kijken. Toch doe je best elke keer voor je met de klas gaat fietsen nog een korte controle.

Ter illustratie op de volgende pagina [een fietscontrolekaart](#) van de Vlaamse Stichting Verkeerskunde waarmee je als leerkracht zelf ook op een ander moment in het schooljaar aan de slag kan. Je kan die kaart b.v. ook gebruiken enkele weken voor het eigenlijke fietsexamen.

3 ALGEMENE OEFENINGEN EN TIPS

Wat moet een fiets hebben ?

- Een **fietsbel** hoorbaar vanaf 20 meter.
- **Verlichting** en **reflectoren**.
Gewone fietsen moeten uitgerust zijn met:
 - een witte reflector vooraan;
 - een rode reflector achteraan;
 - op elke pedaal twee witte of gele reflectoren
 - op elk wiel twee gele of oranje reflectoren vastgemaakt aan de spaken en/of op elke band twee witte reflecterende stroken
- PS: **Kleine fietsen, terrein- en koersfietsen zonder spatbord** moeten niet uitgerust zijn met die reflectoren als ze enkel overdag bij goede zichtbaarheid gebruikt worden.
- **Lichten en reflectoren zijn verplicht op ALLE fietsen** waarmee je op de openbare weg rijdt **tussen het vallen van de avond en het aanbreken van de dag**, en als het niet mogelijk is om duidelijk te zien op een afstand van 200 meter.

Zorg dus altijd voor goede lichten op de fiets en neem eventueel ook een reservelichtje mee. Zo kom je niet voor verrassingen te staan. Lichten mogen op de fiets, op de fietser of op de boekentas goed zichtbaar bevestigd worden en ze mogen knipperen.

Zorg er indien nodig voor dat de batterijen voldoende geladen zijn!

- **Remmen**: een rem voor- en achteraan. Kinderfietsen met een wioldiameter kleiner dan 50 centimeter moeten slechts één rem hebben.
- Verder moeten uiteraard de **banden, de ketting, het stuur en het zadel** in orde zijn.
- Je **schooltas** maak je goed vast achter op de fiets of draag je op je rug. Neem nooit bagage mee in je hand of aan het stuur.
- Draag een **fietshelm**. Een fietshelm beschermt je bij aanrijdingen, als je valt. Een helm beschermt je hoofd als je tegen de stoerprand, een muur, de grond of je eigen fiets terechtkomt.

Naam: _____
Datum: _____

Wettelijk verplichte uitrusting
(kruis aan wat niet in orde is)

- bel tot op 20 meter hoorbaar
- doeltreffende rem vooraan
- doeltreffende rem achteraan
- rode reflector achteraan
- witte reflector vooraan
- 2 zijdelingse reflectoren per wiel en/of 2 reflecterende stroken op elke band
- in elke pedaal 2 gele of oranje reflectoren

Verlichting:
's Nachts, of als het zicht beperkt is tot 200 meter, moet je fiets verlicht zijn. Vooraan moet je een wit of geel licht hebben en achteraan een rood. Die lichten mag je zowel op je fiets als op jezelf vastmaken. Het mogen vaste lichten of knipperlichten zijn.

Bijkomende aandachtspunten:
(kruis aan wat niet in orde is)

- Zadel: stevig vastgezet op de juiste hoogte (bal van beide voeten op de grond).
- Stuur: stevig vastgezet, iets hoger dan het zadel.
- Wielen: stevig vastgezet, zonder speling.
- Spaken: strak aangespannen.
- Velgen: niet vervormd.
- Banden: goed opgepompt, geen scheuren, uitstulpingen of afgesleten loopvlak.
- Ketting: goed gesmeerd, met ongeveer 1 cm speling.
- Pedalen en trapas: geen speling.
- Frame: geen roest of beschadiging.

Opmerkingen:

FIETSCONTROLEKAART

VSV
EEDREIN, MEE
Vlaanderen
in samenwerking met

4 DIDACTISCHE AANPAK

In de klas

- We verwachten dat alle leerlingen van het zesde leerjaar die oefenen op Het Grote Fietsexamen langs een van de vero's in Brugge vooraf in het **vijfde leerjaar** al deelnamen aan de Grote Verkeerstoets van de Vlaamse Stichting Verkeerskunde <https://www.verkeerstoets.be/>. We vergelijken dit met een auto-rijexamen waar je eerst het theoretisch examen moet afleggen vooraleer het praktijkexamen op de openbare weg aan te vatten.
- Je kan vooraf verkeersborden en -regels opfrissen, aan de hand van de foto's in de handleiding of met behulp van de bijhorende Powerpoint. Te downloaden via <https://www.brugge.be/verkeerseducatieve-route>. Ook is er uiteraard de mogelijkheid om via google streetview de hele route in klas op het smartboard te verkennen.
- Ook nadat je de route hebt afgelegd, kan je aan de hand van de foto's in de **Powerpoint** bepaalde situaties, oefeningen en verkeersborden uitgebreider bespreken in de klas. Te downloaden via <https://www.brugge.be/verkeerseducatieve-route>.

Op de speelplaats

Leerlingen moeten, voor ze in het echte verkeer fietsen, voldoende fietsvaardig en vertrouwd met de basisverkeersregels zijn. Dat kan door vooraf voldoende fietsvaardigheidsoefeningen te organiseren **op de speelplaats**.

Volgende **vaardigheden** zouden de kinderen al onder de knie moeten hebben:

- Het gebruik van de versnellingen.
- Omkijken zonder te slingeren.
- De arm uitsteken bij het veranderen van richting.
- Links afslaan.
- Voorrang aan rechts geven.
- Rechts afstappen: het is gemakkelijker en veiliger (kant van het voetpad).

Voor **begeleide fietsvaardigheidstraining op school**, kan je bij voorbeeld een beroep doen op het aanbod **'Meester op de fiets'**.

Voor meer info hierover surf je naar www.meesteropdefiets.be.

Heel wat scholen maken ondertussen gebruik van **de verticale leerlijn fietsen** van 2de kleuterklas tot het 6de leerjaar en de verschillende fietsbrevetten na iedere graad. Zie <https://www.verkeersschool.be/sites/default/files/Leerlijn%20veilig%20leren%20fietsen.pdf>

Zowel de preventiedienst als lokale politie beschikt over ondersteunend materiaal hiervoor: het behendigheidsparcours 'Op berenjacht' voor kleuters, een behendigheidsparcours voor de onderbouw en een heus verkeerspark voor de bovenbouw van de lagere school.

Op straat

- Voor leerlingen op straat fietsen is een minimale kennis van de verkeersregels en verkeersborden nodig.
- Ook de fietsen zelf moeten voor je in groep de straat op gaat, nog even worden gecontroleerd.
- Zorg ook steeds dat de kinderen en jijzelf op een reglementaire en veilige plaats staan als je uitleg geeft. Blokkeer dus geen fiets- of voetpaden.

Evaluatie... fietsproef in het verkeer langs de vero

- Een eerste mogelijke evaluatie kan via een klas(kring)gesprek gebeuren. Je kan de leerlingen bv na de eerste verkenning vragen wat hen het meest is bijgebleven van de route en de oefeningen, wat zij veilige en gevaarlijke plaatsen vinden en wat voor hen moeilijk of eerder gemakkelijk leek.
- Nadat voldoende werd geoefend langs de route (de laatste keer best in kleine groepjes van een viertal leerlingen) kun je vragen om deze als huistaak nog een laatste maal het parcours individueel samen met een ouder of grootouder te rijden.
- Daarna voorziet Stad Brugge samen met de lokale politie en met extra hulp vanuit de deelnemende scholen zelf op het einde van het schooljaar een of meerdere dagen een individueel fietsexamen. Voor leerlingen van het **Buitengewoon Onderwijs** kan ook het eerste gedeelte vanaf de startplaats tot aan de Zandstraat ter hoogte van het Sint-Lodewijkscollege als route worden gebruikt. (en dit al of niet met een individuele begeleider die achterop fietst)

5 INFO OVER DEZE VERO VOOR FIETSERS

De totale afstand van deze route bedraagt **ruim 6 kilometer**. Dat komt overeen met ongeveer 25 minuten fietsen. Bijna alle basis- en secundaire scholen van Sint-Andries vinden gemakkelijk aansluiting op de route.

De route start en eindigt aan de parking van de bibliotheek A. Serreynstraat aan het infopaneel over de VERO.

De route is ingedeeld in 2 grote stukken (A en B) en 15 deeltrajecten.

- Langs **deel A** komen minstens 1 keer alle minimumvaardigheden voor die later in het fietsexamen (zie Grote Fietsexamen van VSV) aan bod komen.
- In **deel B** worden de meeste van die vaardigheden nog eens herhaald. Bij elk traject horen een of meerdere info- en oefenmomenten rond concrete verkeerssituaties. Deze worden op de volgende pagina's beschreven.

verkeerseducatieve Route voor fietsers

HET PARCOURS STAP VOOR STAP

Deel A | Van de bibliotheek tot basisschool Sint-Lodewijkscollege in de Zandstraat

1

PARKING VAN DE BIBLIOTHEEK – A. SERREYNSTRAAT

Verzamel met de leerlingen op de parking naast de bibliotheek aan het infobord over de VERO-route. Plaats je hier even aan de kant voor infomoment 1.1 en 1.2.

1.1 PLAATS VAN DE FIETSER OP DE OPENBARE WEG

De **algemene regels** zijn:

- Op **fietspaden** mag je met twee naast elkaar rijden, als je andere weggebruikers van het fietspad niet hindert of in gevaar brengt. Moet je andere weggebruikers kruisen of inhalen, of word je ingehaald, dan fiets je achter elkaar.
- Is er **geen fietspad**, dan mogen fietsers binnen de bebouwde kom met twee naast elkaar rijden op de rijbaan, behalve wanneer kruisen met een tegenligger niet mogelijk is. Buiten de bebouwde kom moeten fietsers achter elkaar rijden bij het naderen van achteropkomend verkeer.
- **Op de rijbaan** hou je best een beetje ruimte vrij langs je rechterkant. Anders loop je het risico van de rijbaan gereden te worden of ga je misschien in de goot rijden met kans op vallen. Laat ongeveer 1 meter afstand ten opzichte van de stoeprand of geparkeerde auto's.
- **Let op voor parkerende auto's**. Als een autobestuurder stopt bij een lege parkeerplaats en zijn richting-aanwijzer aanzet, stop je en wacht je best tot de wagen geparkeerd is.

Aan de hoek van de in- en uitrit van de parking met de A. Serreynstraat sla je rechts af. Rij rechts de A. Serrynstraat in en stop even verderop voor een volgend infomoment.

Dwars vervolgens aan de verkeerslichten de Gistelse Steenweg N367. Rijd daarna verder langs het fietspad richting Brugge.

verkeerseducatieve route voor fietsers

1.2 RECHTS AFSLAAN IN DE A. SERREYNSTRAAT KOMENDE VAN DE PARKING

Dit doe je zo:

- Minder je snelheid en steek je arm uit naar rechts om aan te geven wat je van plan bent.
- Kijk naar links om te zien of er aankomend verkeer is vanuit de A. Serreynstraat.
- Komende van een parking heb je geen voorrang, dus wees voorzichtig!
- Je neemt een scherpe bocht naar rechts.
- Met beide handen aan het stuur rijd je verder in de richting van de verkeerslichten.

OEFENING

Overloop samen met de leerlingen de verschillende stapjes. Doe de oefening voor. Laat de kinderen hardop de stapjes herhalen en laat hen oefenen. Vraag daarbij de leerlingen hardop te zeggen wat ze zien en doen. Zo krijg je zicht op het proces dat zich afspeelt. De leerlingen zijn op die manier ook verplicht om de techniek te verwoorden.

2

VERKEERSLICHTEN A. SERREYNSTRAAT – GISTELSE STEENWEG (N367)

In de Gistelse Steenweg is er aan beide kanten van de rijbaan een afgescheiden eenrichtingsfietspad en een parkeerstrook. Op de rijbaan kan het verkeer uit beide richtingen komen.

Neem plaats op het voetpad voor de verkeerslichten en geef hier info en oefening 2.1.

2.1 VOORSORTEREN GEBRUIKMAKEND VAN EEN FIETSOPSTELVAK EN LINKS AFSLAAN

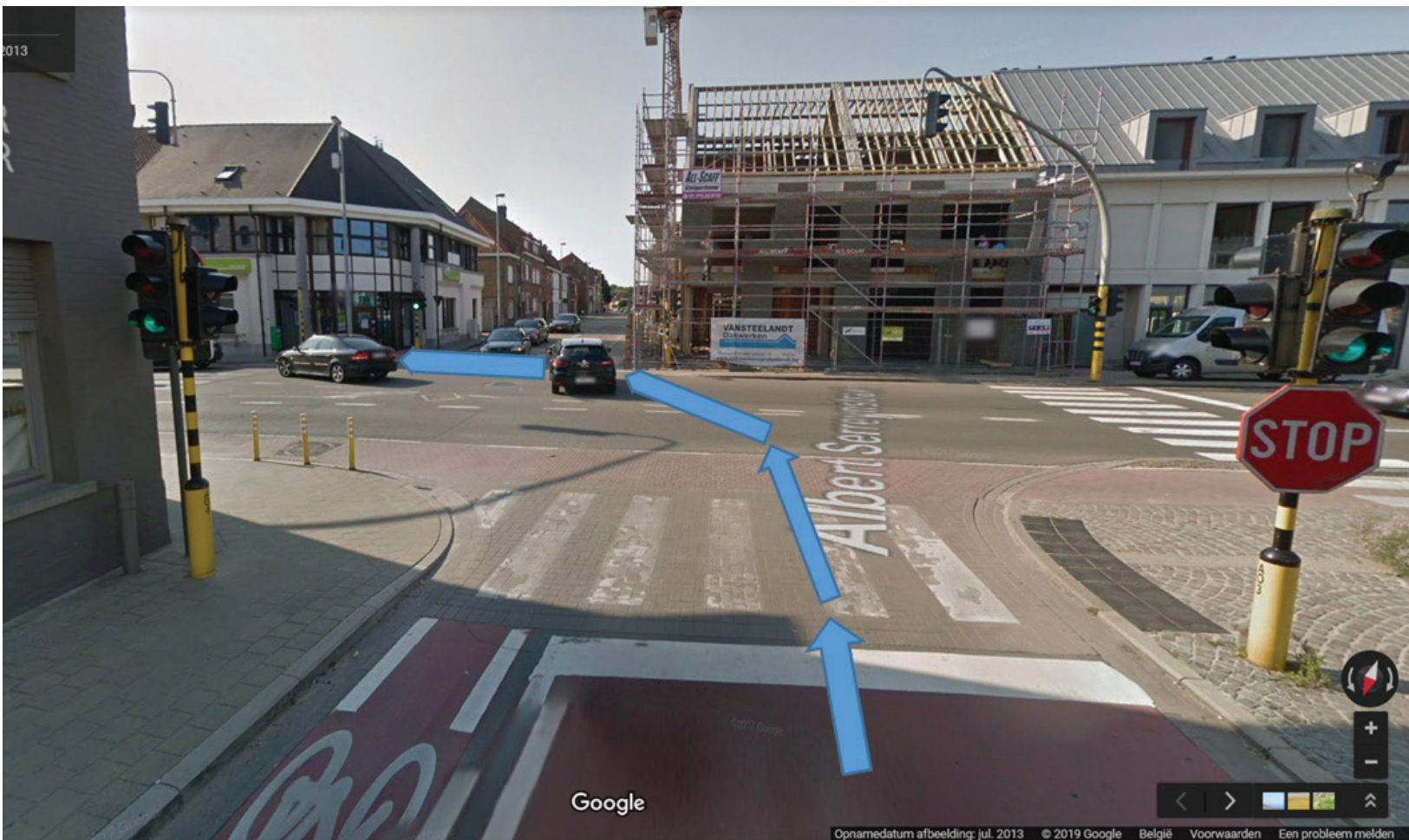
Het kruispunt van A. Serrynstraat met de Gistelse Steenweg is uitgerust met **verkeerslichten**. Op de rijbaan is een **fietsopstelvak** gemarkeerd. Dit is een strook over de volledige breedte van de rijrichting die door twee dikke stopstrepen afgebakend is.

Wanneer het verkeerslicht op rood staat...

kunnen fietsers zich in dit vak voor de wachtende voertuigen opstellen over de gehele breedte van de rijrichting. Afhankelijk van de rijrichting die je als fietser uit moet, kies je om eerder links (hier is dit het geval) of rechts te staan in het vak. Auto's moeten bij oranje of rood licht steeds stoppen voor de eerste stopstreep.

Wanneer het groen licht is of het verkeerslicht op groen springt...

- Steek je kort je linkerarm uit om de bestuurders achter en voor je duidelijk te maken waar je naartoe wil.
- Fiets je voldoende traag en probeer je als fietser wat voor te sorteren zodat je ongeveer op de hoek van de Gistelse steenweg met de Leopold III-laan uitkomt. Daardoor krijg je zicht op het toekomstig verkeer vanuit de Leopold III-laan. Let ook op auto's die eventueel achter jou rijden.
- Daar wacht je tot er geen tegenliggend verkeer meer is uit de Leopold III-laan.
- Wanneer de rijbaan vrij is, draai je met een grote bocht links af op het fietspad. Hou daarbij beide handen aan het stuur.

EXTRA

- Enkel wanneer leerlingen té onzeker zijn of leerlingen van het Buitengewoon Onderwijs kunnen als voetganger met de fiets aan de hand gebruik maken van het zebepad (in twee fasen o.w.v. de verkeerslichten).
- Wil je het hier ook hebben over de dode hoek, lees dan in deze brochure fiche 14.

Sla linksaf de Gistelse Steenweg in. Rij op het fietspad aan de rechterkant van de rijbaan richting Brugge. Aan de kruising met de R. Van Vlaanderenstraat (even voorbij de parking van Colruyt) hou je straks halt voor de volgende oefening.

Opgepast voor het zebepad dat het fietspad kruist: je hebt hier als fietser geen voorrang op de voetgangers wanneer het voor hen groen licht is! De zebrestrepen lopen door over het fietspad.

2.2 OPGELET VOOR IN- EN UITSTAPPENDE REIZIGERS AAN BUSHALTE

Langs dit stuk Gistelse Steenweg passeer je een bushalte. In de buurt van een bushalte kan je als fietser best voorzichtig zijn voor in- en uitstappende busreizigers. Omdat het hier een uitstulpende bushalte betreft, hebben uitstappende reizigers voldoende plaats om even te wachten. Daarom heb je hier als fietser wel voorrang. Gebruik je fietsbel wanneer voetgangers de doorgang op het fietspad belemmeren.

16

verkeerseducatieve route voor fietsers

2.3 OPGELET VOOR VOETGANGERS OP HET ZEBRAPAD TER HOOGTE VAN DE SCHOOL SINT-LODEWIJKSCOLLEGE

Als de zebrestrepen doorlopen over het fietspad, hebben de voetgangers die wensen over te steken op het zebrapad voorrang op de fietsers op het fietspad.

Als de zebrestrepen onderbroken worden op het fietspad, hebben de fietsers voorrang.

Ter hoogte van de basisschool Sint-Lodewijkscollege kruist het fietspad een zebrapad waarbij de zebrestrepen doorlopen. Vertraag dus je snelheid en laat voetgangers oversteken.

3

KRUISPUNT GISTELSE STEENWEG | R.VAN VLAANDERENSTRAAT | J.BRITOSTRAAT

Op dit kruispunt dwars je de Gistelse Steenweg om aan de overkant de Jan Britostraat in te rijden. Op het brede voetpad voor de winkel hou je even halt voor uitleg 3.1 en 3.2.

3.1 EEN DRUKKE VERKEERSWEG OVERSTEKEN OP HET ZEBRAPAD MET DE FIETS AAN DE HAND

Om de Jan Britostraat aan de overkant in te kunnen rijden, steek je best stappend met de fiets aan de hand de Gistelse Steenweg op het zebrapad over.

Oversteken met je fiets aan de hand doe je zo:

- Stel je met je fiets op aan het zebrapad ter hoogte van de Robrecht Van Vlaanderenstraat.
- Kijk eerst links.
- Dan kijk je naar rechts (om een algemeen beeld van deze meestal drukke weg te krijgen).
- Dan opnieuw terug links (om zeker te zijn dat die richting wel veilig is).
- Dan weer naar rechts. (om zeker te zijn dat ook deze richting veilig is).
- Steek over terwijl je naar links kijkt.
- Kijk voor het midden van de rijbaan nog even naar rechts.
- Stap goed door om snel aan de overkant te geraken.
- Let altijd even op voor je het fietspad aan de overzijde van de Gistelse Steenweg dwarst. Eens je het fietspad aan de overkant hebt bereikt, spring je terug op de fiets.

OEFENING

Vraag de leerlingen hardop te zeggen wat ze zien en doen. Zo krijg je zicht op het proces dat zich afspeelt. De kinderen zijn op die manier ook verplicht om de techniek te verwoorden.

3.2 VOORBIJ GEPARKEERDE AUTO'S FIETSEN IN DE JAN BRITOSTRAAT

In deze smalle eenrichtingsstraat (niet voor fietsers!) heb je soms te maken met auto's die geparkeerd staan, automobilisten die hun portier openzwaaien of hun parkeerplaats verlaten.

Jonge fietsers leren best anticiperend kijken. Dat wil zeggen: geconcentreerd vooruitkijken om zoveel mogelijk risicosituaties tijdig te kunnen inschatten. De Jan Britostraat is niet erg breed. Let dus op wanneer je geparkeerde auto's voorbijrijdt. Dat doe je zo:

- Kijk goed of er iemand in de auto zit (of luister of de motor van de auto draait) en kijk of zijn richtingaanwijzer werkt. Als de autobestuurder aanstalten maakt om weg te rijden, steek je de auto best niet voorbij.
- Minder snelheid en kijk voor je uit. Komt er aan de overkant een fietser aan? Kan je de auto voorbijrijden zonder deze fietser te hinderen?

4

HET TWEERICHTINGSFIETSPAD LANGS DE ZANDSTRAAT EN NAAST DE VENTWEG BIJ DE EXPRESWEG N31

Aan het einde van de Jan Britostraat, op het T-kruispunt met de Zandstraat, sla je rechtsaf. Hou halt voor een info- en oefenmoment en rij verder op het fietspad aan de overkant (!) richting Expresweg. Daar sla je linksaf op het fietspad richting rotonde aan de Legeweg.

4.1 T- KRUISPUNT J. BRITOSTRAAT – ZANDSTRAAT: OVERSTEKEN EN RECHTS AFSLAAN

Voor een aantal leerlingen zal rechts afslaan waarbij je de straat eerst moet dwarsen om aan de overkant een tweerichtingsfietspad op te rijden misschien een nieuw gegeven zijn. Daarom is vooraf een korte uitleg nodig (bv ook m.b.v. de powerpoint in klas).

Bij een **T-kruispunt** mondt de ene weg loodrecht uit op de andere en stopt. Als je een T-kruispunt oversteekt, moet je, afhankelijk van de plaats waar je staat en de richting die je uit wil, kijken naar alle richtingen vanwaar verkeer kan komen.

Rechts afslaan vanuit de Jan Britostraat in de Zandstraat doe je als volgt:

- Minder je snelheid bij het naderen van het T-kruispunt.
- Kijk over je linkerschouder om na te gaan of er geen achterliggers zijn. Zorg ervoor dat je goed rechts blijft rijden.
- Steek je rechterarm uit.
- Stop net voor de kruising met de Zandstraat en zet daarbij één voet op de grond.
- Pas de voorrangsregels toe.
In deze situatie zijn er geen wegmarkeringen en verkeersborden. Hier geldt bijgevolg voorrang aan rechts. Alle bestuurders die van rechts uit de Zandstraat komen hebben voorrang. De bestuurders die van links komen moeten stoppen voor jou.
- Als het veilig is, steek je de straat over, sla rechtsaf en rijd op het fietspad richting Expresweg.
- Fiets met beide handen aan het stuur verder maar houd voldoende rechts op dit dubbelrichtingsfietspad. (tegenliggers!)

OEFENING

Doe de oefening voor terwijl je hardop zegt wat je doet. Laat de leerlingen de verschillende stapjes nog eens verwoorden en laat vervolgens zelf een voor een het manoeuvre uitvoeren.

4.2 EINDE FIETSPAD ZANDSTRAAT T.H.V. DE VENTWEG NAAST DE N31: LINKS AFSLAAN

Bij het naderen van de drukke Expresweg heb je de mogelijkheid om door middel van een fietssuggestiestrook de Zandstraat te dwarsen en eerst een kort stukje aan de overkant van de Zandstraat verder te rijden. Je doet dit echter best niet omdat je even later toch links zal afslaan.

OPGELET!

Ook het fietspad naast de ventweg is een tweerichtingsfietspad!

verkeerseducatieve route voor fietsers

5

ROTONDE MET FIETSPAD EXPRESWEG N31 | LEGEWEG

Houd bij de rotonde halt voor een info- en oefenmoment over wat een rotonde is en hoe je die als fietser moet nemen. Rij daarna rechts de Legeweg in op het fietspad aan de rechterkant van de rijbaan, hou even halt aan de bushalte net waar dit fietspad afbuigt naar de rijweg en sla even verderop rechtsaf de tweede zijstraat in: de Noordveldstraat.

5.1 OP HET FIETSPAD BUITEN DE ROTONDE RIJDEN (DUBBELE RIJRICHTING!)

Een rotonde is een rond plein dat je met de rijrichting mee moet volgen. De algemene regel is dat bestuurders op de rotonde voorrang hebben op al wie de rotonde wil oprijden. Bij het oprijden van de rotonde moeten bestuurders geen richtingaanwijzers gebruiken. Om de rotonde te verlaten, moeten de richtingaanwijzers wel gebruikt worden.

Hier ligt het fietspad echter buiten de rotonde waardoor deze regel niet van toepassing is!

Daarom zie je aan het fietspad een omgekeerde rode driehoek op een verkeersbord en haaiantanden op het wegdek. De omgekeerde driehoek is een voorrangsbord en betekent dat weggebruikers (hier: de auto's) die van links of van rechts komen voorrang hebben op de anderen.

Zo rijd je als fietser dit fietspad buiten de rotonde op:

- Bij het oprijden van het fietspad geef je voorrang aan auto's die de ventweg inrijden. Je ziet de haaiantanden op het wegdek die duidelijk aangeven waar je moet stoppen en voorrang moet verlenen.
- Op het zebrapad hier vlak naast heb je als voetganger (evt met de fiets aan de hand) wel voorrang.
- Rij verder op het korte stuk fietspad boven het viaduct en stop dan opnieuw om auto's rijdend aan de overkant van de Expresweg voorrang te geven: zelfde situatie.
- Let wel op voor aanrijdende fietsers want ook dit fietspad heeft een dubbele rijrichting én het verkeer dat van rechts heeft voorrang.
- Geef een teken met je rechterarm als je de rotonde wil verlaten om het fietspad rechts van de Legeweg in te rijden.

OEFENING

Leg goed uit hoe de leerlingen de rotonde moeten nemen. Rij eerst zelf een rondje rond de rotonde als voorbeeld en laat de leerlingen alle tips nog eens herhalen. Laat de leerlingen vervolgens individueel rond de rotonde rijden. De andere leerlingen mogen zeggen wat elke leerling goed of fout deed.

5.2 EEN TABEL MET DIENSTREGELING BUSSEN KUNNEN RAADPLEGEN

Even verderop in de Legeweg zie je aan de rechterkant een bushalte. Daar is voldoende plaats om even af te stappen.

MOGELIJKE OEFENING (OPTIONEEL)

Volgende vragen kan je hier eventueel stellen aan de kinderen:

Welke informatie vind je terug op de haltepaal?

- De naam van de halte (Pauwstraat Sint-Andries).
- Informatie over de buslijnen die hier voorbijkomen (buslijnen 9 en 89).

Waar kan je de dienstregeling en het traject van de bussen nog terugvinden?

- Op www.delijn.be.
- Je kan ze ook opvragen bij de Lijnwinkel in je buurt.

Leer de kinderen ook dat het belangrijk is om goed uit te kijken wanneer je in of uit een bus stapt. Komt er geen verkeer aan? Hinder je geen andere voetgangers of fietsers? Pas wanneer het veilig is, stap je in of uit de bus.

Daarna rijd je van het fietspad op de gekleurde slemstrook rechts verder de Legeweg door.

LET OP

Deze okerkleurige slemstrook duidt enkel een fietssuggestiestrook aan. **Een fietssuggestiestrook is geen fietspad** waardoor ook auto's hier mogen rijden.

5.3 VOORRANG AAN RECHTS GEVEN T.H.V. DE ZIJSTRAAT PAUWSTRAAT IN DE LEGEWEG

Voorrang aan rechts geldt op elk kruispunt waar geen verkeerslichten, verkeersborden staan of een politieagent de voorrang regelt. Voorrang aan rechts betekent dat je voorrang moet geven aan elke bestuurder (ook fietser!) die van rechts komt aangereden. Zelfs als hij gestopt is, behoudt hij toch zijn voorrang.

Aan de zijstraat Pauwstraat staan geen extra verkeersborden opgesteld of markeringen op de rijweg die aangeven dat **voorrang aan rechts** geldt.

OEFENING

Stop met trappen zodat je vertraagt.

Kijk terwijl je traag fietst rechts in de straat naar opkomend verkeer.

Komt er geen verkeer aan, dan begin je goed te trappen en rijd je verder.

Komt er wel verkeer, dan rem je om te stoppen en voorrang te verlenen.

6

NOORDVELDSTRAAT EN ZANDSTRAAT

Plaats je na het afslaan in de Noordveldstraat even verder ter hoogte van de school voor buitengewoon basisonderwijs Noordveld even aan de kant voor het volgend infomoment (6.2). Op het einde van de Noordveldstraat sla je de Zandstraat links in om door te rijden tot aan de Gistelse Steenweg.

6.1 RECHTS AFSLAAN IN DE NOORDVELDSTRAAT

Aan de hoek van de Legeweg met de Noordveldstraat sla je rechts af.

Dit doe je zo:

- Minder je snelheid.
- Kijk naar de tegenliggers in de Legeweg. Deze voertuigen zouden ook de Noordveldstraat kunnen inrijden. Je hebt wel voorrang, maar je kan best voorzichtig zijn.
- Steek je arm uit naar rechts om aan te geven wat je van plan bent.
- Neem een scherpe bocht naar rechts.
- Met beide handen aan het stuur rijd je verder.

OEFENING

Overloop samen met de leerlingen de verschillende stapjes. Doe de oefening voor. Laat de leerlingen hardop de stapjes herhalen en laat hen oefenen. Vraag daarbij de leerlingen hardop te zeggen wat ze zien en doen. Zo krijg je zicht op het proces dat zich afspeelt.

6.2 KRUISPUNT NOORDVELDSTRAAT – ZANDSTRAAT: LINKS AFSLAAN & VOORRANG AAN RECHTS

Links afslaan is een moeilijk manoeuvre voor kinderen. Ze moeten de techniek grondig ingeoeft hebben tijdens hun fietsvaardigheidstraining vooraleer ze die in het echte verkeer kunnen toepassen.

Hier kijk je goed naar links, naar rechts en achter je.

Links afslaan vanuit de Noordveldstraat in de Zandstraat doe je als volgt:

- Minder je snelheid bij het naderen van het kruispunt.
- Kijk over je linkerschouder om na te gaan of er geen achterliggers zijn. Zorg ervoor dat je goed rechts blijft rijden.
- Steek je linkerarm uit.
- Houd ook rekening met eventuele overstekende voetgangers aan de zebrapaden.
- Wijk geleidelijk uit naar links tot in het midden van de rijbaan (voorsorteren). Breng je linkerhand terug naar je stuur.

Stop net voor de kruising met de Zandstraat en zet daarbij één voet op de grond. Op dit kruispunt geldt : alle bestuurders die van rechts uit de Zandstraat komen, hebben voorrang. De bestuurders die van links komen moeten stoppen voor jou.

- Als het veilig is, sla je met een zo groot mogelijke bocht links af.
- Fiets met beide handen aan het stuur verder langs de rechterkant van de rijbaan.

OEFENING

Doe de oefening voor terwijl je hardop zegt wat je doet. Laat de leerlingen de verschillende stapjes nog eens hardop zeggen en laat ze vervolgens zelf een voor een het manoeuvre uitvoeren.

6.3 BEVELEN OPVOLGEN VAN GEMACHTIGD PERSOON

Aan dit kruispunt is het **tijdens de fietsproef best mogelijk dat een gemachtigd persoon** (hier een politieagent in uniform) staat opgesteld.

In dat geval gelden zijn bevelen boven de verkeerslichten, -tekens en -regels.

Daarom moet je zeker de vaardigheid van het opvolgen van bevelen van gemachtigd persoon vooraf in klas en best ook even op de speelplaats (al of niet met de lokale wijkinspecteur af te spreken?) hebben ingeoeffend.

OEFENING

Vraag aan de kinderen wat volgende tekens van de gemachtigd persoon betekenen?

Arm recht op gestoken: stoppen voor alle weggebruikers en wie zich op het kruispunt bevindt, moet het kruispunt vrijmaken.

De arm of armen horizontaal uitgestrekt: deze horizontale richting duidt de rijrichting aan waarin de weggebruikers zich mogen verplaatsen.

Staat de agent met zijn gezicht of rug naar je toe en wijzen zijn armen dwars op jouw rijrichting, dan moet je stoppen.

Staat de agent in profiel voor je en wijzen zijn armen in dezelfde rijrichting als die waar jij heengaat, dan mag je doorrijden.

WAT ALS?

Stél dat er geen gemachtigd persoon het verkeer regelt en de verkeerslichten werken ook niet, wie heeft er dan op dit kruispunt voorrang? Laat de kinderen kijken naar de verkeersborden en de wegmarkeringen. Corrigeer indien nodig.

Op dit punt langs de vero konden zowat alle fietsvaardigheden minimum een keer worden geobserveerd.

Daarom stellen we voor om ter hoogte van de basisschool Sint-Lodewijkscollege in de Zandstraat de fietsproef voor het Buitengewoon Onderwijs te beëindigen.

HET PARCOURS STAP VOOR STAP

DEEL B | Van basisschool Sint-Lodewijkscollege Zandstraat tot eindpunt

7

UITEINDE ZANDSTRAAT & GISTELSE STEENWEG

Je rijdt de Zandstraat helemaal door tot de hoek met de Gistelse Steenweg. Let hierbij op geparkeerde auto's en op de wegversmalling ter hoogte van de basisschool (even omkijken en arm naar links uitsteken vooraleer je uitwijkt!).

Net op het einde van de Zandstraat is er een kleine parking waar je even kan halt houden voor volgend infomoment (7.1 en 7.2).

Je rijdt daarna langs de Gistelse Steenweg richting Brugge tot aan de verkeerslichten.

Daar sla je onmiddellijk aan de hoek rechtsaf. Je rijdt daarna op het fietspad naast de Torhoutse Steenweg in de richting van de Expresweg.

7.1 DRUKKE WEG OVERSTEKEN LANGS ZEBRAPAD MET DE FIETS AAN DE HAND

(herhaling: zie 3.1)

Om vanuit de Zandstraat linksaf de Gistelse Steenweg in te rijden, steek je best al stappend de Gistelse Steenweg over. Daarvoor neem je het zebrapad even verderop waardoor je even naar rechts op het fietspad richting centrum Sint-Andries zal moeten rijden.

Zodra je via het zebrapad de overkant van de Gistelse Steenweg bereikt hebt, stap je op je fiets en rijd je aan de rechterkant op het fietspad in de richting van de verkeerslichten ter hoogte van Du Phare.

OEFENING

Vraag de leerlingen hardop te zeggen wat ze zien en doen. Zo krijg je zicht op het proces dat zich afspeelt. De leerlingen zijn op die manier ook verplicht om de techniek te verwoorden.

28

Verkeerseducatieve Route voor fietsers

7.2 VERKEERSBORD FIETSTOPSTELVAK

Indien de mogelijkheid er is kun je net voor de verkeerslichten even wijzen op het verkeersbord dat een opstelvak voor fietsers weergeeft.

Tijdens de roodfase mag je je als fietser opstellen in het opstelvak voor fietsers. Dat geeft je bij de groenfase de mogelijkheid om als eerste aan het kruispunt te vertrekken. Daardoor ben je voor andere weggebruikers beter zichtbaar en is er minder kans dat je in de dode hoek terecht komt.

Hier stel je je als fietser helemaal rechts op het fietspad omdat je naar rechts wil afslaan en niet rechtdoor zal rijden.

8

DE TORHOUTSE STEENWEG (N32) MET TWEERICHTINGSFIETSPAD TOT AAN DE SINT-BAAFSSTRAAT

8.1 OVERGANG VAN ENKELE RIJRICHTING NAAR TWEERICHTINGSFIETSPAD LANGS TORHOUTSE STEENWEG

Eens je dit fietspad langs de Torhoutse Steenweg hebt opgereden is het extra opletten: na ongeveer 50 meter wordt dit een tweerichtingsfietspad waardoor je zo veel als mogelijk rechts van het fietspad moet rijden.

Je fietst voorbij enkele zijstraten: de St Baafskerkstraat, Kardinaal Cardijnstraat, een uitrit van een parking en een uitrit van een privéweg, die naar garageboxen leidt. Alhoewel we steeds voorrang hebben (de N32 is een voorrangsweg) zijn we op die plaatsen altijd best extra voorzichtig voor uitrijdende voertuigen en fietsers.

We rijden door tot aan de Sint-Baafsstraat en slaan die rechts af.

9

DE SINT-BAAFSSTRAAT TOT AAN DE DIKSMUIDSE HEERWEG

Je rijdt de Sint-Baafsstraat in tot aan het pleintje aan de Diksmuidse Heerweg. Voorbij dit pleintje en net voorbij de zijstraat Hertogenstraat slaan we linksaf deze straat in.

9.1 VOORBIJ GEPARKEERDE AUTO'S FIETSEN IN DE SINT-BAAFSTRAAT

(herhaling: zie 3.2)

9.2 VOORRANG AAN RECHTS GEVEN T.H.V. DE ZIJSTRAAT HERTOGENSTRAAT

(herhaling: zie 5.3)

Aan de zijstraat Hertogenstraat staan geen extra verkeersborden opgesteld of markeringen op de rijweg die aangeven dat voorrang aan rechts geldt. Je rijdt er wel een licht hellend verkeersplateau met rode klinkers op.

9.3 LINKS AFSLAAN IN DE DIKSMUIDSE HEERWEG

(herhaling: zie 6.2)

Rijd voorbij de Hertogenstraat en sla even verder net voorbij het pleintje aan de overkant van de Sint-Baafsstraat links de Diksmuidse Heerweg in. Kijk goed linksachter je, steek je linkerarm uit en let op het aanrijdend verkeer vanuit de tegenovergestelde richting (zij hebben voorrang) in de Sint-Baafsstraat. Neem bij het links afslaan de bocht voldoende breed en rijd onmiddellijk voldoende rechts op de rijbaan.

OEFENING 9.2 EN 9.3

Vraag de leerlingen welke voorrangsregel aan de Hertogenstraat geldt. Laat hen een voor een het kruispunt naderen en hardop te zeggen wat ze zien en doen. Zo krijg je zicht op het proces dat zich afspeelt. De leerlingen zijn op die manier ook verplicht om de techniek te verwoorden.

DE DIKSMUIDSE HEERWEG TOT AAN DE FIETSERSTUNNEL

Eens de Diksmuidse Heerweg ingerezen fiets je verder richting fiets- en voetgangers-tunnel onder de Expresweg. Rijd die tunnel door naar het andere deel van de Diksmuidse Heerweg.

10.1 KRUISPUNT DIKSMUIDSE HEERWEG – MANITOBALAAN OVERSTEKEN: VOORRANG AAN RECHTS

Het oversteken van het kruispunt van Diksmuidse Heerweg en Manitobalaan doe je als volgt:

- Vertraag voor je aan het kruispunt komt.
- Kijk goed naar de verkeersborden en de wegmarkeringen om te weten wie voorrang heeft op dit kruispunt en vanuit welke richtingen het verkeer kan komen.
- Als er geen verkeersborden of wegmarkeringen zijn zoals hier, geldt voorrang aan rechts (zie eerder).
- Het verkeer, zowel auto's als fietsers, kan vanuit alle richtingen komen.
- Stop indien nodig en plaats eventueel je voet op de grond om goed te kunnen kijken.
- Kijk voor het oversteken naar links en naar rechts. De bestuurders die van links komen moeten stoppen voor jou, maar wees toch op je hoede! Als de rijbaan vrij is, steek je over.
- Met beide handen goed aan het stuur rijd je verder het kasseigedeelte door tot aan de fietserstunnel.

OEFENING

Vraag de leerlingen welke voorrangsregel hier geldt en hoe ze dat kunnen zien. Laat hen vervolgens een voor een het kruispunt naderen en oversteken of laat hen zeggen wanneer het veilig is voor de klasgroep om over te steken.

10.2 DE DIKSMUIDSE HEERWEG VIA DE FIETSOVERSTEEKPLAATS OVERSTEKEN EN DE FIETS- EN VOETGANGERSTUNNEL INRIJDEN

Even voor de Expresweg neem je de fietsoversteekplaats naar de fiets-voetgangers-tunnel aan de overkant.

Een fietsoversteekplaats herken je meestal aan een blauw aanwijzingsbord (F50) 'Oversteekplaats voor fietsers' (hier niet voorzien) en aan een strook afgebakend met witte vierkanten of parallellogrammen op de rijbaan. Fietsers die de oversteekplaats willen oprijden hebben nooit voorrang. Komt er een auto aan terwijl je al aan het oversteken bent, dan moet die natuurlijk wel stoppen.

Hier is de fietsoversteekplaats enkel aangeduid met witte parallellogrammen aan beide zijden. **Oversteken doe je hier zo:**

- Minder je snelheid bij het naderen van de fietsoversteekplaats.
- Vertraag ter hoogte van het stukje fietspad net voor de oversteekplaats.
- Steek even je linkerarm uit zodat andere bestuurders – ook de fietsers achter je – weten welke richting je uit wil. Kijk schuin links voor en achter je.
- Zet, indien nodig, minstens één voet aan de grond.
- Als de rijbaan vrij is, steek je over tussen de witte blokken met beide handen aan het stuur en rijd de tunnel in. Let hier op het rond en roodkleurig verbodsbord C3 met onderbord waarbij een uitzondering voor fietsers wordt gemaakt.

OEFENING

Steek een voor een de oversteekplaats over en zeg ondertussen hardop wat je doet.

11

DE DIKSMUIDSE HEERWEG VAN DE FIETS- EN VOETGANGERSTUNNEL TOT AAN ROTONDE DOORNSTRAAT

Na het uitrijden van dit tunneltje fiets je het andere deel van de Diksmuidse Heerweg in en passeren we de Stedelijke Basisschool De Triangel. We rijden verder door tot aan de rotonde ter hoogte van de Doornstraat.

11.1 DE FIETS- EN VOETGANGERSTUNNEL UITRIJDEN VIA FIETSOVERSTEEKPLAATS AAN DE OVERZIJDE DIKSMUIDSE HEERWEG

(herhaling : zie oefening 10.2)

LET WEL

Hier zijn wel een verkeersbord en haaietanden op het wegdek voorzien die aangeven dat je als fietser geen voorrang hebt.

11.2 VOORRANG AAN RECHTS GEVEN T.H.V. DE ZIJSTRATEN IN DE DIKSMUIDSE HEERWEG: DE A. WYBOSTRAAT EN BOTERBEKESTRAAT

(Herhaling: zie oefening 9.2)

11.3 OP EEN ROTONDE ZONDER FIETSPAD RIJDEN: DIKSMUIDSE HEERWEG ROBRECHT VAN VLAANDERENSTRAAT | DOORNSTRAAT

Info over een rotonde: zie 5.1

Zo rijd je als fietser dit verkeersplateau met rotonde op:

- Bij het oprijden van een rotonde geef je voorrang aan auto's die al op de rotonde rijden. Je ziet de haaietanden op het wegdek die duidelijk aangeven dat je moet stoppen en voorrang moet verlenen.
- Rijd daarna verder de rotonde op. Hier mag je van het hele rijvak gebruik maken. Door voor de auto's te blijven in de plaats van zo rechts mogelijk op de rijbaan te fietsen (en dat mag hier!) vermijd je in hun dode hoek te rijden (zeker als ze willen afslaan).
- Sla de tweede afslag rechts de Doornstraat in. Even voor je de rotonde wil verlaten steek je je rechterarm uit.

35

OPGELET VOOR DODE HOEK VRACHTWAGENS!

Omdat de rotonde vrij klein is, moet je hier ook extra uitkijken voor vrachtwagens. Houd voldoende afstand en blijf ver achter de vrachtwagen of bussen. Rechts van de vrachtwagen ben je niet zichtbaar voor de chauffeur (dode hoek).

OEFENING

Leg goed uit hoe de leerlingen de rotonde moeten nemen. Rijd eerst zelf een rondje rond de rotonde als voorbeeld en laat de leerlingen alle tips nog eens herhalen. Laat de leerlingen vervolgens individueel rond de rotonde rijden. De andere leerlingen mogen zeggen wat elke leerling goed of fout deed.

12

DE DOORNSTRAAT TOT AAN DE BUSHALTE TER HOOGTE VAN INGANG SPORTCOMPLEX DE WATERTOREN

Aan de rotonde sla je rechtsaf de Doornstraat in om door te rijden tot het bushokje aan de ingang van de sportterreinen 'Watertoren'.

12.1 DE DIENSTREGELING VOOR Bussen KUNNEN RAADPLEGEN

(Herhaling: zie oefening 5.2)

12.2 VOORRANGSREGEL INDIEN DE BUS ZIJN HALTEPLAATS VERLAAT

Binnen de bebouwde kom mag je een lijnbus niet inhalen wanneer zijn richtingaanwijzers aangeven dat hij zijn halteplaats wilt verlaten. Je moet in dit geval als fietser afremmen, stoppen en de bus voorrang verlenen.

Als de linker richtingaanwijzer niet werkt, mag je de bus wel inhalen.

In dat geval:

- Rem je af bij het naderen van de bus en kijk je over je linkerschouder naar de bestuurders achter je.
- Steek je je linkerarm uit om achterliggend verkeer aan te geven dat je de bus wenst in te halen.
- Begeef je je naar de linker achterhoek van de bus en hou je voldoende afstand.
- Kijk je ook of er geen auto's uit de tegengestelde richting komen.
- Als de rijbaan vrij is in beide richtingen, haal je de bus in.
- Eens voorbij de bus, fiets je terug naar de rechterkant van de rijbaan.

LET GOED OP

De buschauffeur mag zijn halteplaats niet verlaten als je al aan het inhalen bent en links naast de bus rijdt. Maar wees op je hoede en zorg er voor dat je in het slechtste geval onverwacht toch naar links kan uitwijken.

Buiten de bebouwde kom geldt deze voorrangsregel voor de bus niet. Daar moet de buschauffeur voorrang verlenen aan de auto's en fietsers bij het verlaten van de halteplaats.

13

SPORTTERREINEN VAN DE WATERTOREN TOT AAN DE UITGANG NAAR LEOPOLDIII-LAAN

Rijd verder langs de voetbalterreinen, volg het pijltje linksaf dat leidt naar de parking kant watertoren richting LeopoldIII-laan.

OPGELET

Bij het oprijden van dit fietspad vanuit richting de Watertoren heb je geen voorrang en moet je rekening houden met fietsverkeer komende vanuit beide richtingen! Kijk dus voor het oprijden van het fietspad naast de Leopold III-laan zowel naar links als naar rechts.

14

LEOPOLDIII-LAAN TOT AAN VERKEERSLICHTEN AAN DE GISTELSE STEENWEG

Fiets op het tweerichtingsfietspad naast de LeopoldIII-laan tot aan het kruispunt met verkeerslichten aan de Gistelse Steenweg.

14.1 FIETSTOPSTELVAK BIJ VERKEERSLICHTEN: AANDACHT VOOR DE DODE HOEK!

Hoe stel je je het best op om niet in de 'DODE HOEK' van (vracht)wagens te staan?

Indien er geen vrachtwagens of bussen vlak voor het fietsopstelvak staan:

- Als je als eerste toekomt aan de verkeerslichten zouden alle bestuurders achter jou je gezien moeten hebben. Positioneer je duidelijk voor de motorvoertuigen.

Indien er al een vrachtwagen of bus voor het verkeerslicht staat:

- Blijf op het fietspad ruim achter de bus of vrachtwagen en laat die eerst wegrijden. Zo vermijd je om in de dode hoek van de vrachtwagen te staan.
- Houd er ook rekening mee dat als licht op groen springt en het verkeer plots vertrekt ook auto's je in hun spiegel niet opgemerkt kunnen hebben.

Dwars nu de Gistelse Steenweg en rijd de tegenoverliggende A. Serreynstraat in.

39

verkeerseducatieve route voor fietsers

15

GISTELSE STEENWEG OVERSTEKEN AAN DE VERKEERSLICHTEN EN VIA STUKJE A. SERREYNSTRAAT TOT DE PARKING = TERUG NAAR STARTPLAATS

15.1 LINKS AFSLAAN NAAR DE PARKING AAN DE BIBLIOTHEEK = EINDPUNT

(herhaling: zie 6.2)

15.2 JE FIETS CORRECT STALLEN EN AFSLUITEN

Tips om je fiets veilig te stallen:

- Stal je fiets bij voorkeur in een fietsenstalling.
- Stal je fiets nooit op een plaats waar dat verboden is of waar het een hindernis vormt voor voetgangers of eventuele andere fietsers.
- Zorg ervoor dat je een goed en veilig slot hebt.
- Stal je fiets steeds slotvast en maak hem vast aan een vast voorwerp, ook al is het maar voor heel even.
- Neem waardevolle voorwerpen (zoals fietshelm of boekentas) van de fiets of uit de fietzakken.
- Laat je fiets labelen bij de fietsdienst Brugge.
- Wordt je fiets toch gestolen, doe dan zo snel mogelijk aangifte bij de politie.

OEFENING

De leerlingen moeten bij het startsein zo snel mogelijk hun fiets wegzetten, op slot doen en weer bij de leerkracht komen staan. Vervolgens kijken ze wie zijn fiets correct heeft weggezet, wie zijn fiets hinderlijk geplaatst heeft en wie zijn fiets niet goed heeft vastgemaakt.

6 VERKEERSBORDENFICHE

GEVAARSBORDEN

Gevaarlijke bocht.
Bocht naar links.

Verhoogde inrichting.

Plaats waar veel kinderen
komen.

VOORRANGSBORDEN

Voorrang verlenen.

Kruispunt waar de algemene
regel, voorrang van rechts, geldt.

Stoppen en voorrang
verlenen.

Smalle doorgang: je moet voorrang
verlenen aan de tegenliggers.

Voorrang op het volgende kruispunt.

VERBODSBORDEN

Verboden richting voor ieder
bestuurder.

Verboden toegang
voor bestuurders van rijwielen.

Het onderbord betekent dat dit
verbod niet geldt voor fietsers.

Verboden toegang
voor voetgangers.

Verboden toegang,
in beide richtingen,
voor iedere bestuurder.

Verboden om aan het
volgende kruispunt af te slaan
in de richting van de pijl.

GEBODSBORDEN

Verplicht de door de pijl aangeduide richting te volgen.

Verplicht rondgaand verkeer.

Verplicht fietspad.

Deel van de openbare weg voorbehouden voor het verkeer van voetgangers, van fietsen en van tweewielige bromfietsen klasse A.

Deel van de openbare weg voorbehouden voor het verkeer van voetgangers en fietsers.

AANWIJZINGSBORDEN

'Schoolomgeving': zone van een of meer openbare wegen of gedeelten ervan, waarin de toegang tot een school is inbegrepen en waar maximum 30 km/uur geldt.

Bestaande aanduiding begin en einde bebouwde kom.

Einde van een bebouwde kom. Dit verkeersbord wordt rechts geplaatst op elke uitvalsweg van een bebouwde kom; het mag links herhaald worden.

Wegwijzer. De afstand in km kan op de wegwijzer aangeduid zijn.

Eénrichtingsverkeer. Dit onderbord geeft aan dat fietsers wel mogen in beide richtingen rijden.

Oversteekplaats voor voetgangers.

Oversteekplaats voor fietsers.

Opstelvak voor fietsers en bestuurders van tweewielige bromfietsen.

Doodlopende straat maar fietsers en voetgangers kunnen wel door.

Fietsstraat, de fietser heeft absolute voorrang op gemotoriseerde voertuigen.

Onder/bovengrondse oversteekplaats voor voetgangers.

7 WAT BETEKENT...

Bebouwde kom Een gebied met bebouwing dat men aankondigt met de verkeersborden F1 en F3. In de bebouwde kom mag je maximum 50 km/uur rijden (www.wegcode.be).

Bestuurder Al wie een voertuig bestuurt of trek-, last- en rijdieren of vee geleidt of bewaakt, ook fietsers. Bestuurders van voortbewegingstoestellen (skaters, steppers, skeelers, rolstoelpatiënten, rollators...) moeten de regels die van toepassing zijn op fietsers volgen als ze zich sneller voortbewegen dan stapvoets. Zij zijn dus ook bestuurders.

Doorlopende straat Doodlopende weg, uitgezonderd voor voetgangers en fietsers. Het aanwijzingsbord moet voetgangers en fietsers duidelijk maken dat een doodlopende weg voor hen doorlopend is.

Doorlopend voetpad Een voetpad dat over de rijbaan loopt.

Fietsopstelvak. De zone, al dan niet aansluitend op een fietspad, afgebakend door twee stopstrepen met een wit fietssymbool, duidt de plaats aan waar fietsers zich moeten opstellen als het verkeerslicht op rood staat.

Fietspad Het deel van de openbare weg voorbehouden voor het verkeer van fietsen en tweewielige bromfietsen klasse A, door verkeersborden of door wegmarkeringen.

Fietsuggestiestrook Het is een opvallende strook in rood of groen bijvoorbeeld op de rand van de rijbaan die niet wordt afgebakend door strepen en niet is aangeduid door een speciaal verkeersbord omdat de strook deel uitmaakt van de rijbaan.

Geparkeerd voertuig Een voertuig dat langer stilstaat dan nodig is om in of uit te stappen of om te laden of te lossen.

Kruispunt De plaats waar twee of meer openbare wegen samenkomen.

Manoeuvre Een zijdelingse verplaatsing of verandering van richting.

Overweg De kruising van een openbare weg door een of meer aangelegde sporen buiten de rijbaan.

Rijbaan Het deel van de openbare weg ingericht voor het voertuigenverkeer.

Verkeersplateau Een verhoging op de rijbaan die dient om de snelheid te matigen.

Voertuig Elk middel van vervoer te land.

Voetpad Het deel van de openbare weg dat voor voetgangers is voorbehouden.

Weggebruiker Elke persoon die gebruikmaakt van de openbare weg.

Zebraapad Een oversteekplaats voor voetgangers.

Zone 30 Een zone afgebakend door verkeersborden F4a en F4b. Binnen een zone 30 mag je maximum 30 km/uur rijden.

Zachte weggebruiker Een voetganger of fietser.

OPGELET: Een gebruiker van een voortbewegingstoestel (skateboard, skeelers, step, rolstoel, rollator...) wordt beschouwd als een voetganger als hij zich niet sneller voortbeweegt dan stapvoets. Hij is een fietser als hij zich wel sneller dan stapvoets voortbeweegt en wordt dan ook geacht op het fietspad te rijden.

COLOFON

Redactie

Piet Verroens, Mobiel 21 vzw

Foto's

Piet Verroens, Mobiel 21 vzw

Nadine Maes, Mobiel 21 vzw

Kaart

Nadine Maes, Mobiel 21 vzw

Lay-out

Nadine Maes, Mobiel 21 vzw

Met dank aan

Wim Billet, Mobiel21 vzw

Ariane Duthoo, Preventiedienst stad Brugge

Inge Van Hecke, lokale politie Brugge

Cindy Cogge, lokale politie Brugge

ISBN 9789491511400

D/2019/6695/02

Datum

Maart 2019

Verantwoordelijke uitgever

Elke Bossaert, Mobiel 21 vzw

Mobiel 21 vzw realiseerde deze brochure op vraag van stad Brugge

MOBIEL21
ZET MENSEN IN BEWEGING

B R U
G G E

Mobiel 21 vzw

Vital Decosterstraat 67 A / 0101

3000 LEUVEN

Tel. +32 (0)16 23 94 65

info@mobiel21.be

www.mobiel21.be

Alle rechten voorbehouden. Behoudens de uitdrukkelijk bij wet bepaalde uitzonderingen mag niets van deze uitgave worden verveelvoudigd, vertaald of aangepast, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand of openbaar gemaakt, door middel van druk, fotokopie, microfilm of op welke andere wijze dan ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

44

Mobiel 21 vzw©2019

verkeerseducatieve Route voor fietsers